

have Karakter af Statsskatter, bortfalde disse ligeledes fra 1. Juli 1904. Efter nærmere Undersøgelse træffes Afgørelsen heraf ved særlig Lov. Forslag hertil bliver at fremsætte for næste ordinære Rigsdagssamling. Vi bornholmske Repræsentanter havde selvfølgelig hellere set, at Forholdene vare blevne ordnede med det samme i Loven, medens vi have den for, i Stedet for, at vi faa denne Løfteparagraf. Forhaabentlig vil det dog ikke gaa saaledes til, at den kan komme til at staa hen ligesom Grundlovens bekendte Løfteparagraffer, der nu have staaet i over 50 Aar uopfyldte. Men jeg har da ogsaa den sikre Tro til den højtærede Finansminister og til begge Ting, at det ikke vil gaa saaledes med denne Løfteparagraf, men at, naar der bliver fremsat Forslag i næste Rigsdagssamling, et saadant Forslag da ogsaa bliver gennemført og bliver gennemført paa loyal Maade. Selv om man faar en fornyet Undersøgelse — jeg tror nu ikke, man kan komme dybere til Bunds i de gamle Dokumenter, end man har gjort i denne Beretning, jeg her holder i min Haand, jeg synes, den er klar og tydelig — og man derefter kommer frem med Lovforslag, som det her foreslaas skal ske, saa haabe vi, at denne Lov maa blive gennemført loyalt, at hvad der er Skat ogsaa bliver behandlet som Skat, selv om den ogsaa skulde være et hundrede Aar ældre end de andre gamle Skatter, vi foreslaa skulde afskrives, og som vi vide gaa tilbage til 1664. Thi en Skat kan jo dog heller aldrig blive til en Tiende, selv om den bliver gammel, det gaar jeg ud fra som givet, og hvad der er Tiende og har Karakter af Tiende, det bør behandles som saadan, det er noget, man kun kan billige. Altsaa, i Tillid til, at denne Paragraf vil blive gennemført loyalt og paa en højsindet Maade, kunne vi Bornholmere — i Lighed med, hvad min ærede Sidemand til højre (Frederiksen) her udtalte om Forholdene i de Landsdele, han repræsenterer — kun udtale vor Glæde og Tak for, at denne Bestemmelse er kommen ind i Forslaget.

For vore bornholmske Købstæders Vedkommende var jeg glad ved at høre den højtærede Finansminister udtale i Landstinget, at han neppe troede, at de vilde føle sig særlig tilfredse med at faa Ejendomsskylden flyttet op fra $\frac{2}{3}$ til fuld Ejendomsskyld, selv om Landet fik en Lettelse med Hensyn til sine Grundskatters Afskrivning. Det har den højtærede Minister Ret i, og jeg forstaa ham ogsaa saaledes, hvad jeg ogsaa gaar ud fra er

Meningen med den nævnte Ændring i Loven, at den Sag ligeledes henstaa og skal henstaa til næste Aar. Jeg skal ikke gøre mig til Talsmand for, at vore bornholmske Købstæder vedblivende skulde være privilegerede med Hensyn til Skattebyrden. Men jeg skal derimod henstille, at man giver dem en Overgangsperiode paa en Snes Aar eller 25 Aar, begynder med at opkræve det halve af Ejendomsskylden, ligesom nu Bygningsafgiften, og saa gradvis gaar op, saa de fik den fulde Ejendomsskyld om en Snes eller tredivede Aar. Det vilde jo være i Lighed med, hvad man har gjort i andre Tilfælde. Saaledes er der for Jord, der hidtil har været skattefri, bestemt et vist Tidsrum, før de komme til at betale den fulde Ejendomsskyld. Da Spørgsmaalet, som sagt, for Bornholms Vedkommende ikke ligger for her, men skal løses til næste Aar, skal jeg blot antyde det, ellers vilde jeg have forbeholdt mig at stille Ændringsforslag i den Retning.

For øvrigt skal jeg ikke udtale mig videre om Skattelovene. Jeg skal kun om det brændende Spørgsmaal: Aktieselskabers Beskatning kontra Andelsselskabers Fritagelse for Skat til Staten, sige, at jeg er ingen Ynder af nogen som helst Ulighed, og jeg for mit Vedkommende har ikke skiftet Mening fra i Fjor med Hensyn til dette Spørgsmaal om Aktieselskabers Beskatning, som Flertallet i dette Ting stemte imod. Jeg skal ogsaa blot udtale, at i mangel en Smaakøbstad — ogsaa i den Kreds, jeg repræsenterer — kan der være mindre Aktieselskaber, jeg tænker navnlig ogsaa paa Skibsrederier og lignende, som have haarde Kaar at kæmpe under og Afgifter nok i Forvejen, og der er da ingen Billighed i, at de faa denne Dobbeltkat til Staten, som heller ikke efter min Mening kommer til at spille en saa stor Rolle, hvad selve Pengenes Beløb angaar, men som skaber en vis Bitterhed mellem By og Land, som jeg nødigt vil være medvirkende til, og som jeg tror, man skal vare sig for. Det er jo det, man nu vil foreholde os Landboere fra Købstædernes Side, at vi ville lægge Skat paa Aktieselskaber, medens man paa Landet i Ly for Skatter rejser sine Andelsselskaber, Produktionsforeninger og Forbrugsforeninger, og gennem disse Sammenslutninger har arbejdet sig saaledes op, at vi for Landbrugets og navnlig for de smaa Ejendommers Vedkommende staa bedre, end vi hidtil have staaet, og i alt Fald have haft lettere ved at komme igennem denne økonomiske Krise, der har hersket for Land-